

Hoorzitting Klimaatzaak

17 januari 2024
Commissie VEKP
Vlaams Parlement

Samir Louenchi

Korte inhoud

1. De uitspraak van het Hof van Beroep kaderen binnen de bredere beleidscontext.
 - voor welke uitdagingen de verschillende overheden gesteld worden afgezet t.o.v. de historische emissiereducties.
2. Wat zou dit specifiek arrest kunnen betekenen voor VG
 - Hoe de inspanning moet verdeeld worden over de verschillende beleidssectoren en de verschillende overheden is een politieke beslissing
 - Verschillende verdeelsleutels
3. Link met Vlaams Energie- en Klimaatplan
 - Hoe de opgelegde doelstelling zich verhoudt tot het VEKP
 - Toelichting VEKA nota
4. Vervolgstappen van VEKA

1. Achtergrond

**De uitspraak van het Hof van Beroep kaderen binnen
de bredere beleidscontext.**

Achtergrond – Arrest Klimaatzaak

► Arrest 30 november 2023 door Hof van Beroep

- × **BE, VG, BHG** worden veroordeeld onvoldoende inspanningen te leveren om gevolgen klimaatverandering te voorkomen, waardoor fundamentele rechten worden geschonden

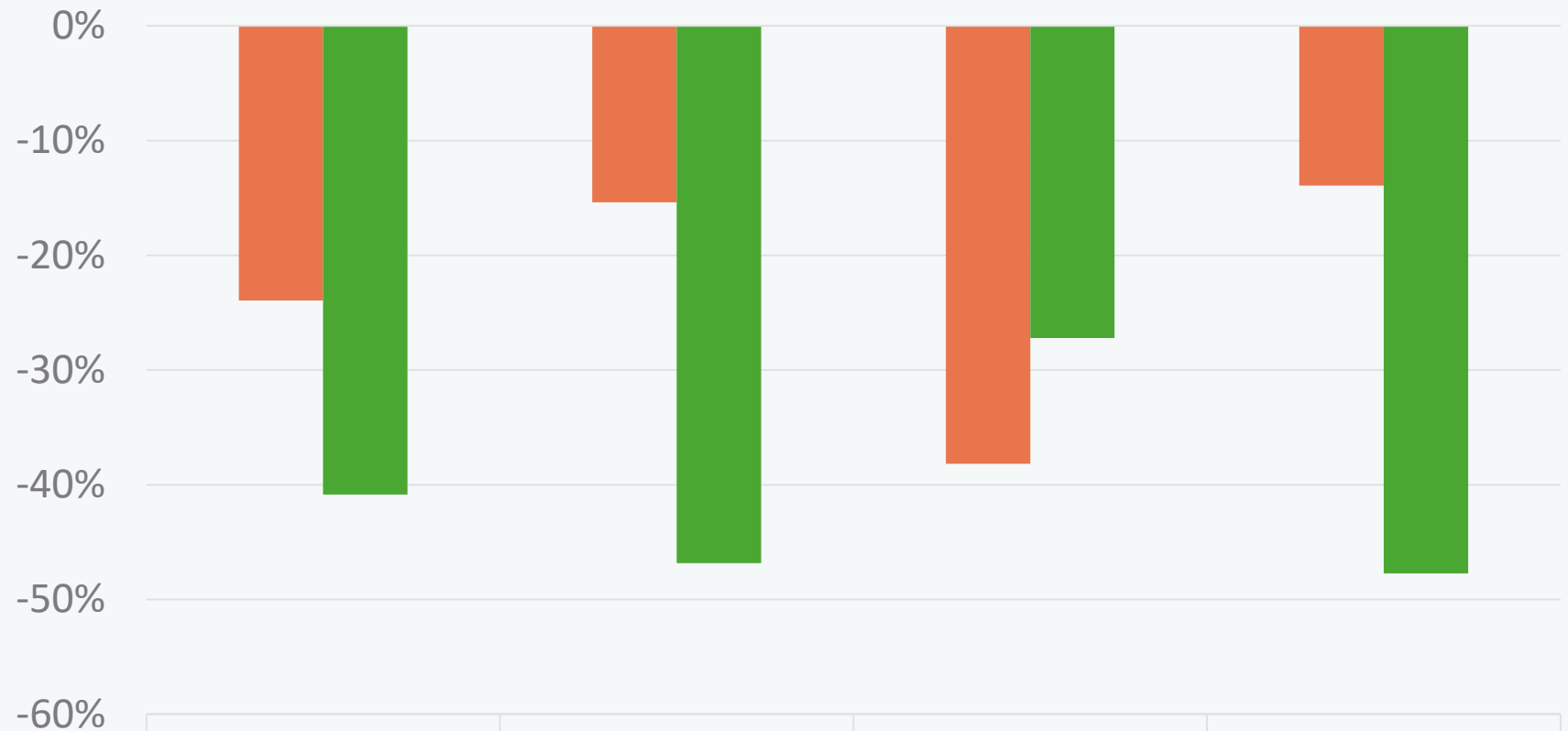
► Opgelegde reductiedoelstelling

- × BE, VG, BHG moeten inspanningen leveren om totale jaarlijkse broeikasgasemissies in België te reduceren met 55% in 2030 t.o.v. 1990.

→ *Enkele beleidsmatige aandachtspunten bij dit arrest:*

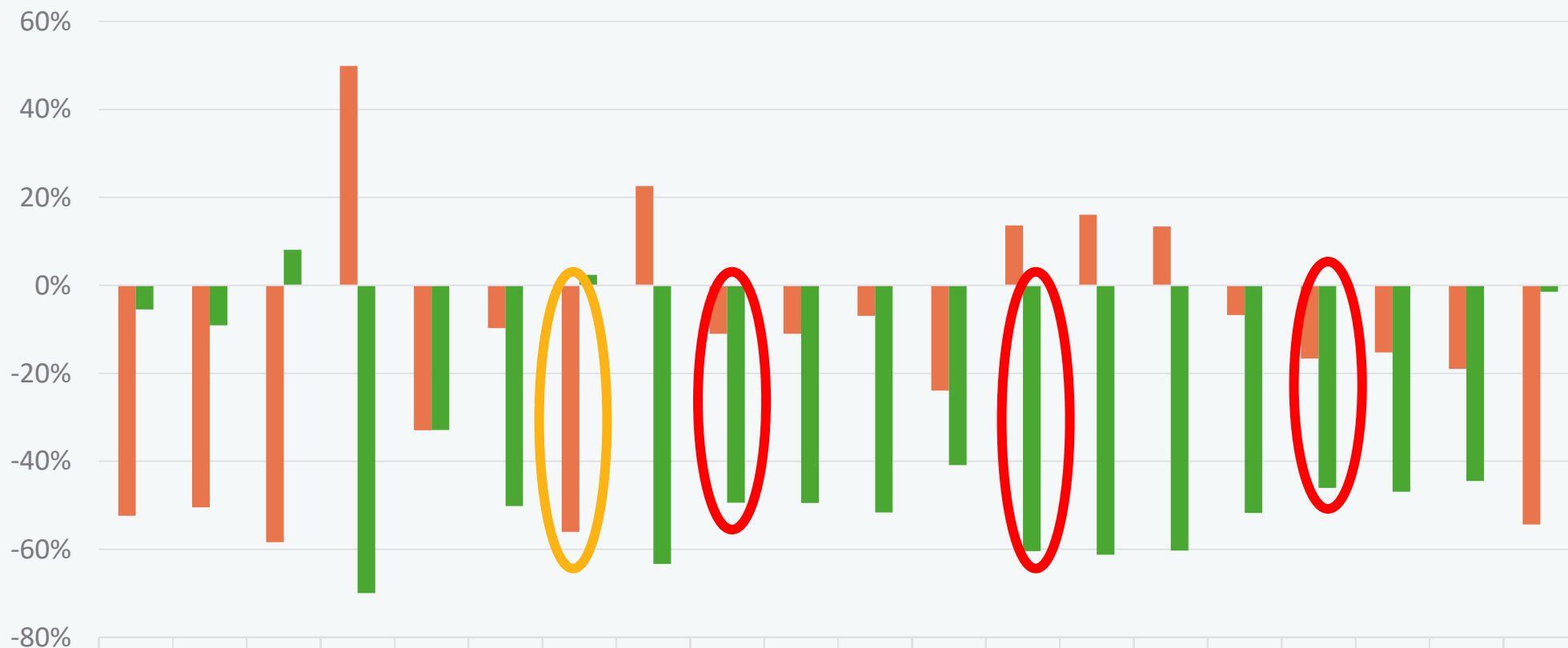
- × Gemeenschappelijke bindende doelstelling voor alle Belgische entiteiten samen
- × WG moet ook betrokken worden (niet veroordeeld) bij de verdeling van de inspanning
- × Doelstelling is *economy-wide* (ETS én ESR - sectoren)
 - EU-regelgeving voorziet enkel een landendoelstelling voor de ESR-sectoren.
 - De ETS-doelstelling wordt echter bepaald op EU-niveau.
- × De -55% doelstelling is absoluut
 - Zonder gebruik van flexibiliteitsopties (met andere landen en in de tijd)
 - EU-regelgeving voorziet flexibiliteit (kostenefficiëntie en onvoorziene omstandigheden)

Overzicht gerealiseerde (oranje) én nog te realiseren emissiereducties (groen) voor de ETS & ESR samen

Reductie 1990-2021	BE	VG	WG	BHG
	-24%	-15%	-38%	-14%
Reductie 2021-2030 (-55%)	-41%	-47%	-27%	-48%

Overzicht gerealiseerde én nog te realiseren emissiereducties – PER SECTOR (ETS+ESR)

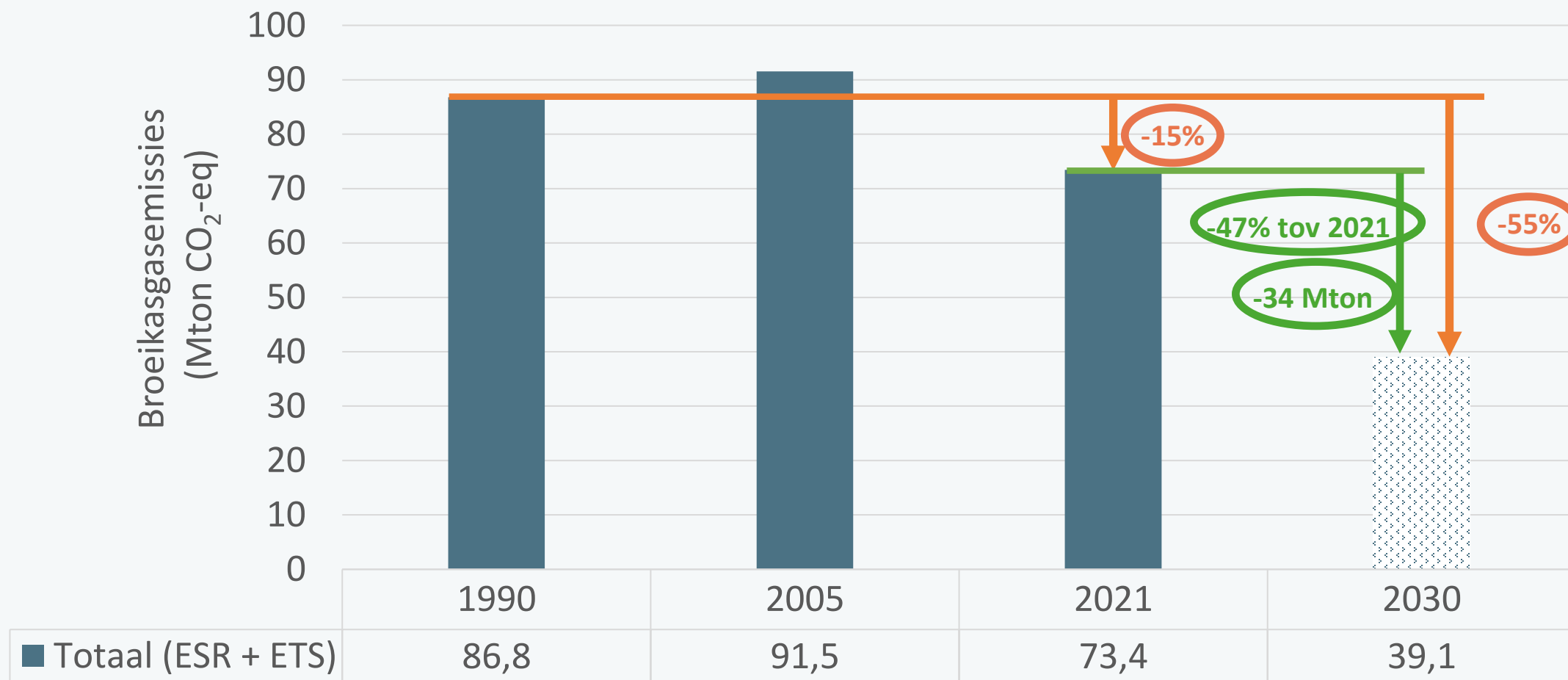
	BE	VG	WG	BHG	BE	VG	WG	BHG	BE	VG	WG	BHG	BE	VG	WG	BHG	BE	VG	WG	BHG
	Elektriciteitsproductie				Industrie				Gebouwen				Transport				Landbouw			
Reductie 1990-2021	-52%	-50%	-58%	50%	-33%	-10%	-56%	23%	-11%	-11%	-7%	-24%	14%	16%	13%	-7%	-17%	-15%	-19%	-54%
Reductie 2021-2030 (-55%)	-5%	-9%	8%	-70%	-33%	-50%	2%	-63%	-49%	-49%	-52%	-41%	-60%	-61%	-60%	-52%	-46%	47%	-44%	-1%

2. Mogelijke verdeelsleutels op Vlaams niveau

Indien Vlaanderen -55% t.o.v. 1990 moet realiseren

Reeds gerealiseerde emissiereducties VL vs. -55% doelstelling

Totale broeikasgasuitstoot in Vlaanderen (ESR + ETS)

► **Optie A:** behoud huidige VEKP-doelstelling voor ESR-sectoren van – 40%, restreductie wordt gerealiseerd door ETS

- × ESR-sectoren: -40% in 2030 t.o.v. herrekend 2005-cijfer
- × ETS-sectoren: -80% in 2030 t.o.v. 2005

► **Optie B:** ESR-doelstelling verhoogd tot -47%

- × ESR-sectoren: -47% in 2030 t.o.v. herrekend 2005-cijfer
- × ETS-sectoren: -71% in 2030 t.o.v. 2005

► **Optie C:** Reductie-inspanning 2021-2030 a rato van aandeel in 2005-emissies

- × ESR-sectoren: -49,5% in 2030 t.o.v. herrekend 2005-cijfer
- × ETS-sectoren: -68% in 2030 t.o.v. 2005

► **Optie D:** Gelijke inspanning ESR en ETS over periode 2005-2030

- × ESR-sectoren: -59% in 2030 t.o.v. herrekend 2005-cijfer (= -57,3% reële emissiereductie)
- × ETS-sectoren: -57% in 2030 t.o.v. 2005

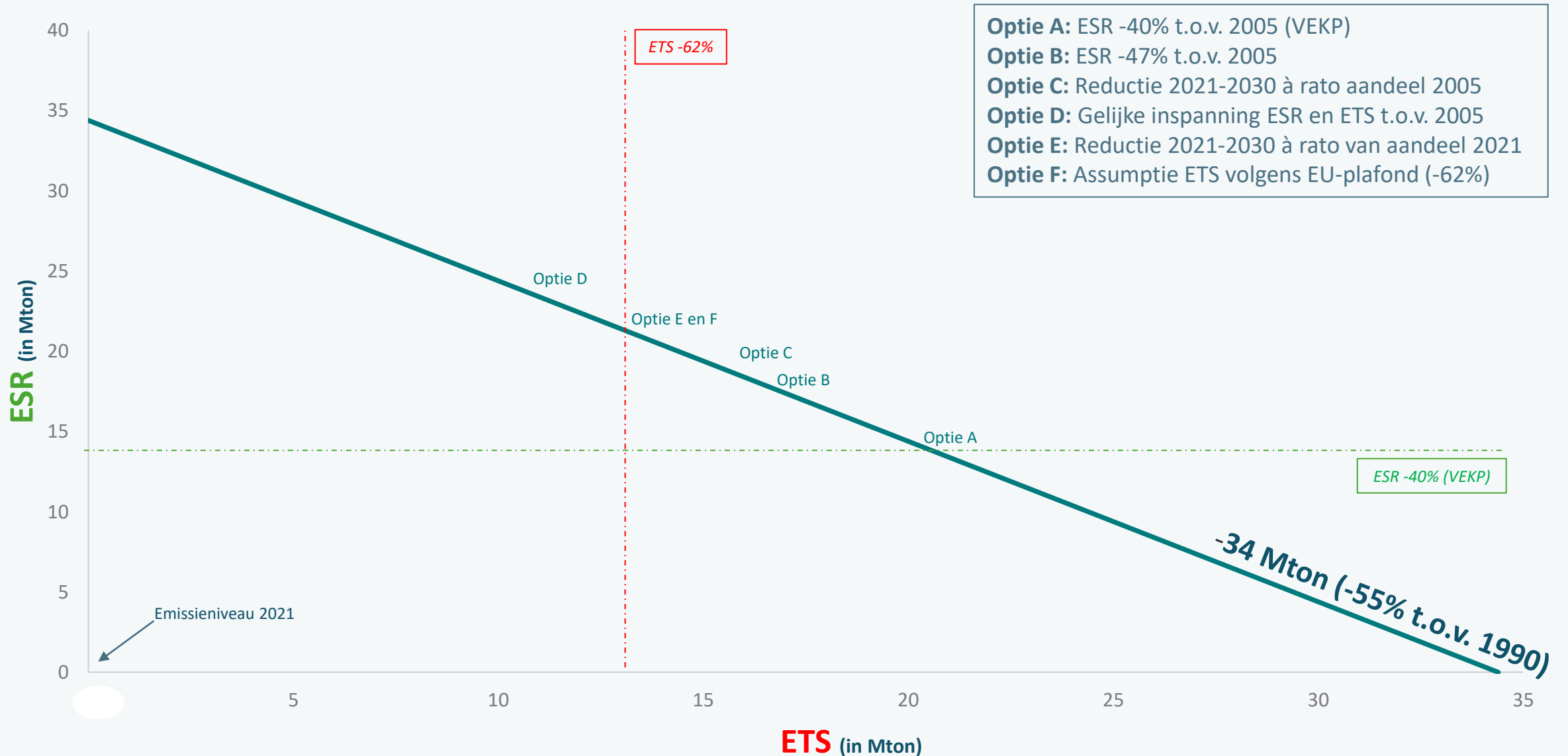
► **Optie E:** Reductie-inspanning 2021-2030 a rato van aandeel in 2021-emissies

- × ESR-sectoren: -53,9% in 2030 t.o.v. herrekend 2005-cijfer
- × ETS-sectoren: -63% in 2030 t.o.v. 2005

► **Optie F:** Assumptie ETS volgens EU -62%, restreductie door ESR

- × ESR-sectoren: -55% in 2030 t.o.v. herrekend 2005-cijfer
- × ETS-sectoren: -62% in 2030 t.o.v. 2005

Verdeling bijkomende reductie ETS/ESR 2021-2030

Conclusies Vlaamse verdeelsleutels

- ▶ Indien vastgehouden wordt aan huidige VEKP-doelstelling in ESR (-40% in 2030) - scenario A:
 - ETS-reductie van -80% nodig tegen 2030
- ▶ Met de assumptie van -62% voor de Vlaamse ETS (=Europese doelstelling) – scenario F:
 - *Verhoging ESR-doelstelling nodig tot -55% tegen 2030*
- ▶ De meeste scenario's vergen zeer veel bijkomende maatregelen zowel in de ESR-sectoren als in de ETS.
 - Momenteel zijn er geen Vlaamse instrumenten om bijkomende ETS-reductie te bewerkstelligen → Europese level-playing field

3. Link met Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP)

Verdeling inspanning 2021-2030?

VEKA nota (alle sectoren -55% tov 1990) ~ *Optie D*

	1990 (Mton CO ₂ -eq)	2021 (Mton CO ₂ -eq)	1990-2021 (%)	Max. uitstoot -55% scenario (Mton CO ₂ -eq)	Reductie 2021-2030 -55% scenario (Mton CO ₂ -eq)	DOEL-scenario VEKP 2030 (Mton CO ₂ -eq)	Reductie 2021-2030 DOEL-scenario VEKP (Mton CO ₂ -eq)	Extra reductie 2021-2030 tov DOEL-scenario VEKP (Mton CO ₂ - eq)	Reductie 2021-2030 (Mton CO ₂ -eq)
	ETS + ESR	ETS + ESR	ETS + ESR	ETS + ESR	ETS + ESR	ESR	ESR	ESR	ETS
Elektriciteitsproductie	17,4	8,6	-50%	7,8	0,8				0,8
Industrie	28,9	26,1	-10%	13,0	13,1	3,2	2,1	-	11,0
Gebouwen	14,2	12,6	-11%	6,4	6,2	9,2	3,4	2,8	
Transport	13,8	16,1	+16%	6,2	9,8	11,4	4,5	5,3	
Landbouw	9,2	7,8	-15%	4,2	3,7	5,1	2,7	1,0	
Afval	3,3	2,3	-31%	1,5	0,8	1,4	0,7	0,1	
Totaal	86,8	73,4	-15%	39,1	34,4	30,2	13,4	9,2	11,8

- Reeds voorziene reductie 2021-2030 in VEKP: **13,4 Mton (ESR)**, geen ETS-doelstelling
- Bijkomende reductie 2021-2030 tot 55%-doelstelling Klimaatzaak: **9,2 Mton (ESR) + 11,8 Mton (ETS)**

4. Vervolgproces

Verdere stappen eerste helft 2024

VEKA-nota nog verder te verfijnen → het ondersteunen van de Vlaamse Regering bij het nemen van toekomstige beleidskeuzes.

- ▶ Studieopdracht met oog op uitdiepen en verfijnen VEKA-analyse
 - Bijkomende inzichten bij de optimale sectorale verdeling van inspanningen
 - Bijkomende inzichten in mogelijke maatregelen die kunnen genomen worden om dit alles te realiseren
- ▶ Ondersteuning andere betrokken entiteiten Vlaamse overheid
 - VR heeft de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het VEKP toegewezen, bij de minister/entiteit die hiervoor over de bevoegdheid en/of geschikte beleidsinstrumenten beschikt.
 - In lijn met deze beslissing ligt het initiatief om bijkomende maatregelen voor te stellen en te onderbouwen binnen hun sectoren bij deze entiteiten.
- ▶ VEKA gaat stakeholders betrekken via Stroomgroepen
 - Er is een rol voor stakeholders om maatregelen voor te stellen die invulling geven aan het bereiken van de doelstelling

